

ΘΕΜΑ 1

Έστω $f(z) = |z| - i\bar{z}$, $z \in \mathbb{C}$.

- α)** Να λύσετε την εξίσωση : $f(z) = 2 - i$.
β) Αν $|f(|z|)| = \sqrt{2}$ να βρείτε το $|z|$.
γ) Αν $|z| = 1$ να δείξετε ότι ο γεωμετρικός τόπος των εικόνων του $w = f(z)$ είναι κύκλος που διέρχεται από την αρχή των αξόνων.

ΛΥΣΗ

α) $f(z) = 2 - i \Leftrightarrow |z| - i\bar{z} = 2 - i$.

Αν $z = x + yi$ τότε $\sqrt{x^2 + y^2} - i(x - yi) = 2 - i \Leftrightarrow (\sqrt{x^2 + y^2} - y) - xi = 2 - i \Leftrightarrow$
 $\left\{ \begin{array}{l} \sqrt{x^2 + y^2} - y = 2 \\ x = 1 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} \sqrt{1 + y^2} = y + 2 \\ x = 1 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} 1 + y^2 = y^2 + 4y + 4, y \geq -2 \\ x = 1 \end{array} \right\}$

$\Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} y = -\frac{3}{4} \\ x = 1 \end{array} \right.$ Άρα $z = 1 - \frac{3}{4}i$.

β) $f(|z|) = |z| - i\bar{|z|} = |z| - i|z| = (1 - i)|z|$

οπότε $|f(|z|)| = |1 - i||z| = \sqrt{2}|z|$.

Άρα $\sqrt{2}|z| = \sqrt{2} \Leftrightarrow |z| = 1$.

γ) Αν $|z| = 1$ τότε:

$w = 1 - i\bar{z} \Leftrightarrow -i\bar{z} = w - 1$ οπότε $|w - 1| = |-i\bar{z}| \Leftrightarrow |w - 1| = |\bar{z}| = |z| = 1$ άρα $|w - 1| = 1$

Η τελευταία σχέση εκφράζει μια εξίσωση κύκλου που επαληθεύεται για $w=0$.

ΘΕΜΑ 2

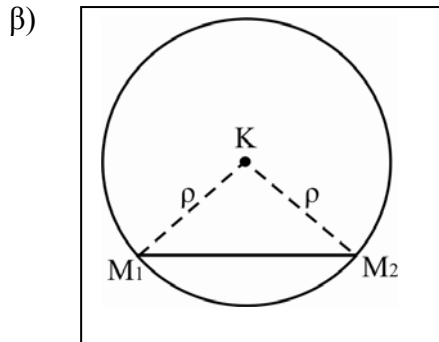
Δίνεται η εξίσωση : $z\bar{z} + 4\operatorname{Re}[(1 - 2i)z] + 4 = 0$ **(I).**

- α)** Να δείξετε ότι η εξίσωση αυτή έχει άπειρες λύσεις στο σύνολο των μιγαδικών.
β) Αν z_1, z_2 είναι δύο λύσεις της παραπάνω εξίσωσης, να δείξετε ότι:
 $|z_1 - z_2| \leq 8$.
γ) Αν t_1, t_2 είναι αντίστοιχα οι τιμές των μιγαδικών z_1 και z_2 (του ερωτ. β) για τις οποίες η παράσταση $|z_1 - z_2|$ γίνεται μέγιστη, να δείξετε ότι:

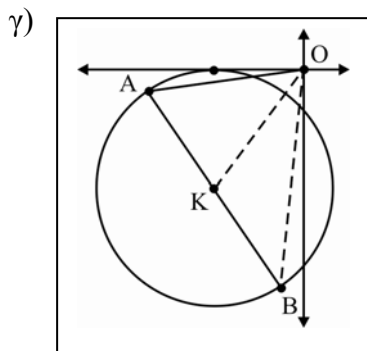
$|t_1 + t_2|^{2v} + |10(t_1 - t_2)|^v = 2^{4v+1} \cdot 5^v$ για κάθε $v \in \mathbb{N}^*$.

ΛΥΣΗ

- α) Θέτουμε $z=x+yi$, ($x,y \in \mathbb{R}$) και η (I) παίρνει την μορφή:
 $x^2 + y^2 + 4x + 8y + 4 = 0 \Leftrightarrow (x+2)^2 + (y+4)^2 = 16$.
 Επομένως η εξίσωση (I) έχει λύση κάθε μιγαδικό, του οποίου η εικόνα είναι σημείο του κύκλου $C: (x+2)^2 + (y+4)^2 = 16$.

Αν z_1, z_2 δύο λύσεις της (I) τότε οι εικόνες τους $M_1(z_1)$ και $M_2(z_2)$ είναι σημεία του κύκλου C . Οπότε έχουμε:
 $|z_1 - z_2| = (M_1M_2) \leq 2\rho = 2 \cdot 4 = 8$.

Η παράσταση $|z_1 - z_2|$ γίνεται μέγιστη όταν η χορδή M_1M_2 του κύκλου C , γίνεται διάμετρος. Έτσι οι εικόνες A, B των μιγαδικών t_1 και t_2 αντίστοιχα είναι αντιδιαμετρικά σημεία. Οπότε

$$|t_1 - t_2| = \max |z_1 - z_2| = 8 = 2^3$$

$$|t_1 + t_2| = |\vec{OA} + \vec{OB}| = 2|\vec{OK}| = 2\sqrt{20} = 2^2\sqrt{5}$$

Έτσι έχουμε:

$$|t_1 + t_2|^{2v} + |10(t_1 - t_2)|^v = 2^{4v} \cdot 5^v + 2^{4v} \cdot 5^v = 2 \cdot 2^{4v} \cdot 5^v = 2^{4v+1} \cdot 5^v$$

ΘΕΜΑ 3

Έστω μια συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ τέτοια ώστε: (I) $f^3(x) + 2x^2f(x) = 3\eta\mu^3x$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Αν $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{x} = \alpha$ τότε:

α) Να δείξετε ότι $\alpha=1$.

β) Να βρείτε τα όρια: i) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(\eta\mu x)}{x}$, ii) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(f(x))}{x}$ και iii) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x^2 - x)}{x^2 - 3x + 2}$.

ΛΥΣΗ

- α) Για $x \neq 0$ διαιρούμε με x^3 την (I) οπότε έχουμε: $\left(\frac{f(x)}{x}\right)^3 + 2\frac{f(x)}{x} = 3\left(\frac{\eta\mu x}{x}\right)^3$ και υπολογίζοντας τα όρια των δύο μελών παίρνουμε: $\alpha^3 + 2\alpha = 3 \Leftrightarrow \alpha = 1$.

β) Παρατηρούμε ότι σε περιοχή του 0 έχουμε

i) $\frac{f(\eta\mu x)}{x} = \frac{f(\eta\mu x)}{\eta\mu x} \cdot \frac{\eta\mu x}{x}$ όπου $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(\eta\mu x)}{\eta\mu x}$ για $y=\eta\mu x$ γίνεται $\lim_{y \rightarrow 0} \frac{f(y)}{y} = 1$.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ 2006

ii) $\frac{f(f(x))}{x} = \frac{f(f(x))}{f(x)} \cdot \frac{f(x)}{x}$ όπου $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} (x \cdot \frac{f(x)}{x}) = 0 \cdot 1 = 0$ και

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(f(x))}{x}$ για $y=f(x)$ $\lim_{y \rightarrow 0} \frac{f(y)}{y} = 1$.

iii) $\frac{f(x^2-x)}{x^2-3x+2} = \frac{f(x^2-x)}{x^2-x} \cdot \frac{x^2-x}{x^2-3x+2} = \frac{f(x^2-x)}{x^2-x} \cdot \frac{x(x-1)}{(x-1)(x-2)} = \frac{f(x^2-x)}{x^2-x} \cdot \frac{x}{x-2}$

Εύκολα βρίσκουμε ότι σε περιοχή του 1 είναι: $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x^2-x)}{x^2-3x+2} = 1 \cdot (-1) = -1$.

ΘΕΜΑ 4

Έστω μια συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, που είναι γνησίως αύξουσα και συνεχής. Αν

$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x)}{x-1} = 1$

α) Να βρείτε το όριο: $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{f(\eta\mu x)}{\sigma\upsilon\nu x}$

β) Να δείξετε ότι: $f(1)=0$

γ) Να βρείτε την τιμή του k , ώστε η συνάρτηση $g(x) = \begin{cases} \frac{f(x)}{x-1}, & x \neq 1 \\ k, & x=1 \end{cases}$ να είναι

συνεχής στο $\mathbb{R}$.

δ) Για την τιμή του $k=1$ να δείξετε ότι η γραφική παράσταση της g τέμνει την ευθεία $(\varepsilon): y=2x$ σε ένα τουλάχιστον σημείο με τετμημένη $x_0 \in (0,1)$.

ΛΥΣΗ

α) Παρατηρούμε ότι σε περιοχή του $\frac{\pi}{2}$ έχουμε

$\frac{f(\eta\mu x)}{\sigma\upsilon\nu x} = \frac{f(\eta\mu x)}{\sigma\upsilon\nu^2 x} \cdot \sigma\upsilon\nu x = \frac{f(\eta\mu x)}{1-\eta\mu^2 x} \cdot \sigma\upsilon\nu x = -\frac{f(\eta\mu x)}{\eta\mu x-1} \cdot \frac{\sigma\upsilon\nu x}{1+\eta\mu x}$

όπου για $y=\eta\mu x$ έχουμε $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{f(\eta\mu x)}{\eta\mu x-1} = \lim_{y \rightarrow 1} \frac{f(y)}{y-1} = 1$. Άρα $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{f(\eta\mu x)}{\sigma\upsilon\nu x} = -1 \cdot 0 = 0$.

β) Επειδή f συνεχής στο 1 έχουμε: $f(1) = \lim_{x \rightarrow 1} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1} (x-1) \cdot \frac{f(x)}{x-1} = 0 \cdot 1 = 0$.

γ) $g(1) = \lim_{x \rightarrow 1} g(x) = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x)}{x-1} = 1$ άρα $k=1$.

δ) Εφαρμόζουμε θεώρημα Bolzano για την $h(x)=g(x)-2x$ στο $[0,1]$. Παρατηρήστε ότι: $h(0)=g(0)=-f(0)$ όμως f γνησίως αύξουσα στο $\mathbb{R}$, οπότε: $f(0) < f(1) = 0$. Επομένως $h(0) > 0$. Ακόμα είναι: $h(1)=g(1)-2=-1 < 0$.

ΘΕΜΑ 5

Έστω μια συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ τέτοια ώστε: **(I)** $|f(x) - x| \leq 1$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

α) Να δείξετε ότι: $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x} = 1$.

β) Να βρείτε τα όρια:

i) $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x^v}$, $v \in \mathbb{N}^*$, **ii)** $\lim_{x \rightarrow 0^+} [x \cdot f(\frac{1}{x})]$, **iii)** $\lim_{x \rightarrow +\infty} [\frac{x^2 - x - 2}{x^2} \cdot f(\frac{x^2}{x+1})]$.

ΛΥΣΗ

α) Για $x > 0$ έχουμε: $|f(x) - x| \leq 1 \Leftrightarrow \left| \frac{f(x)}{x} - 1 \right| \leq \frac{1}{x} \Leftrightarrow 1 - \frac{1}{x} \leq \frac{f(x)}{x} \leq 1 + \frac{1}{x}$ και εφαρμόζοντας το κριτήριο παρεμβολής βρίσκουμε: $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x} = 1$.

β) i) Έχουμε: Για $v > 1$ $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x^v} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\frac{f(x)}{x} \cdot \frac{1}{x^{v-1}} \right] = 1 \cdot 0 = 0$

Για $v = 1$ $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x^v} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x} = 1$.

ii) $\lim_{x \rightarrow 0^+} [x \cdot f(\frac{1}{x})] = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{f(\frac{1}{x})}{\frac{1}{x}}$ και για $u = \frac{1}{x}$ έχουμε $\lim_{u \rightarrow +\infty} \frac{f(u)}{u} = 1$.

iii) Είναι $\frac{x^2 - x - 2}{x^2} \cdot f(\frac{x^2}{x+1}) = \frac{(x-2)(x+1)}{x^2} \cdot f(\frac{x^2}{x+1}) = (x-2) \cdot \frac{f(\frac{x^2}{x+1})}{\frac{x^2}{x+1}}$ (1)

και θέτοντας $u = \frac{x^2}{x+1}$ βρίσκουμε: $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(\frac{x^2}{x+1})}{\frac{x^2}{x+1}} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(u)}{u} = 1$ οπότε από την

(1) παίρνουμε: $\lim_{x \rightarrow +\infty} [\frac{x^2 - x - 2}{x^2} \cdot f(\frac{x^2}{x+1})] = +\infty$.

ΘΕΜΑ 6

Έστω μια συνάρτηση f συνεχής στο $\mathbb{R}$ τέτοια ώστε: **(I)** $f(\frac{x}{x-1}) = \frac{\eta\mu x}{x-1}$ για κάθε $x \neq 1$.

α) Να δείξετε ότι: $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\eta\mu x}{x-1} = 0$.

β) Να βρείτε το $f(1)$.

γ) Να δείξετε ότι υπάρχει $x_0 \in (\frac{\pi}{\pi-6}, \frac{\pi}{\pi-2})$ τέτοιο ώστε: $f(x_0) = 0$.

ΛΥΣΗ

α) Για κάθε $x > 1$ έχουμε: $\left| \frac{\eta\mu x}{x-1} \right| = \frac{|\eta\mu x|}{x-1} \leq \frac{1}{x-1} \Rightarrow -\frac{1}{x-1} \leq \frac{\eta\mu x}{x-1} \leq \frac{1}{x-1}$ με κριτήριο παρεμβολής βρίσκουμε: $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\eta\mu x}{x-1} = 0$.

β) Από την (I) παίρνουμε: $\lim_{x \rightarrow +\infty} f\left(\frac{x}{x-1}\right) = 0$. Θέτουμε $y = \frac{x}{x-1}$ τότε $0 = \lim_{x \rightarrow +\infty} f\left(\frac{x}{x-1}\right) = \lim_{y \rightarrow 1} f(y)$ και επειδή η f είναι συνεχής στο 1 έχουμε: $f(1) = \lim_{y \rightarrow 1} f(y) = 0$.

γ) Εφαρμόζουμε το θεώρημα του Bolzano για την f στο $\left[\frac{\pi}{\pi-6}, \frac{\pi}{\pi-2}\right]$.

- Για $x = \frac{\pi}{6}$ η (I) δίνει: $f\left(\frac{\pi}{\pi-6}\right) = \frac{\frac{1}{2}}{\frac{\pi}{6}-1} = \frac{3}{\pi-6} < 0$

- Για $x = \frac{\pi}{2}$ η (I) δίνει: $f\left(\frac{\pi}{\pi-2}\right) = \frac{1}{\frac{\pi}{2}-1} = \frac{2}{\pi-2} > 0$.

Σημείωση: Παρατηρείστε ότι από την σχέση (I) μπορεί να βρεθεί ο τύπος της συνάρτησης για κάθε $x \neq 1$, οπότε τα ερωτήματα β) και γ) επιλύονται διαφορετικά.

ΘΕΜΑ 7

Έστω συνάρτηση f παραγωγίσιμη στο $[0, +\infty)$ με $f(x) > 0$ για κάθε $x \in [0, +\infty)$. Αν το εμβαδό του χωρίου που περικλείεται από τη γραφική παράσταση της f , τους άξονες $x'x, y'y$ και την ευθεία $x=u$ είναι $E(u) = e^u - f(u)$ για κάθε $u \geq 0$ τότε:

i) να αποδείξετε ότι $f'(x) + f(x) = e^x$ για κάθε $x \in [0, +\infty)$

ii) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)-1}{x} = 0$.

iii) να βρείτε τον τύπο της συνάρτησης f .

iv) να λύσετε την εξίσωση $f'(x) = \frac{1}{2} \eta\mu x$.

ΛΥΣΗ

i) Επειδή η f είναι συνεχής στο $[0, +\infty)$ και $f(x) > 0$ για κάθε $x \in [0, +\infty)$, το εμβαδόν του χωρίου που περικλείεται από την C_f , τους άξονες $x'x, y'y$ και την ευθεία $x=u$,

είναι $E(u) = \int_0^u f(x) dx$ οπότε για κάθε $u \geq 0$ είναι $\int_0^u f(x) dx = e^u - f(u)$ (1).

Η f ως παραγωγίσιμη είναι και συνεχής στο $[0, +\infty)$, το $0 \in [0, +\infty)$ άρα

$\left(\int_0^u f(x) dx\right)' = f(u)$

Για κάθε $u \geq 0$ είναι $(\int_0^u f(x)dx)' = (e^u - f(u))' \Leftrightarrow f(u) = e^u - f'(u) \Leftrightarrow f'(u) + f(u) = e^u$.

Άρα για κάθε $x \in [0, +\infty)$ είναι $f'(x) + f(x) = e^x$ (2).

Από τη σχέση (1) για $u=0$ έχουμε $f(0)=1$ και από τη σχέση (2) για $x=0$ έχουμε $f'(0)=0$.

Είναι $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)-1}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)-f(0)}{x-0} = f'(0) = 0$ (η f είναι παραγωγίσιμη στο $[0, +\infty)$ από υπόθεση).

ii) Για κάθε $x \in [0, +\infty)$ είναι

$$f'(x) + f(x) = e^x \Leftrightarrow f'(x)e^x + f(x)e^x = e^{2x} \Leftrightarrow (f(x)e^x)' = (\frac{1}{2}e^{2x})' \text{ οπότε}$$

$$f(x)e^x = \frac{1}{2}e^{2x} + c, \quad x \geq 0 \quad (3).$$

Για $x=0$ από την (3) έχουμε $1 = \frac{1}{2} + c \Leftrightarrow c = \frac{1}{2}$ επομένως για κάθε $x \geq 0$ είναι

$$f(x)e^x = \frac{1}{2}e^{2x} + \frac{1}{2} \Leftrightarrow f(x) = \frac{1}{2}(e^x + e^{-x}), \quad x \geq 0.$$

iii) Για κάθε $x \in [0, +\infty)$ είναι $f'(x) = \frac{1}{2}(e^x - e^{-x})$, οπότε η εξίσωση $f'(x) = \frac{1}{2}\eta\mu x$

$$\text{ισοδύναμα γράφεται } \frac{1}{2}(e^x - e^{-x}) = \frac{1}{2}\eta\mu x \Leftrightarrow e^x - e^{-x} = \eta\mu x \quad (4).$$

Παρατηρούμε ότι $e^0 - e^{-0} = \eta\mu 0 \Leftrightarrow 0 = 0$ αληθές, άρα το 0 είναι ρίζα της εξίσωσης.

Θεωρούμε τη συνάρτηση $g(x) = e^x + e^{-x} - \eta\mu x$, $x \geq 0$. Για κάθε $x \in [0, +\infty)$ είναι

$$g'(x) = e^x + e^{-x} - \sigma\upsilon\eta x = \underbrace{(e^x + \frac{1}{e^x} - 2)}_{\geq 0} + \underbrace{(2 - \sigma\upsilon\eta x)}_{> 0} > 0 \text{ άρα η } g \text{ είναι γνησίως αύξουσα}$$

στο $[0, +\infty)$, οπότε η ρίζα 0 της εξίσωσης είναι μοναδική. Επομένως

$$f'(x) = \frac{1}{2}\eta\mu x \Leftrightarrow e^x - e^{-x} = \eta\mu x \Leftrightarrow x=0.$$

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Είναι γνωστό ότι $a + \frac{1}{a} \geq 2$ για κάθε $a > 0$ και αφού $e^x > 0$ είναι

$$e^x + \frac{1}{e^x} - 2 \geq 0. \text{ Επίσης } 2 - \sigma\upsilon\eta x > 0 \text{ αφού } |\sigma\upsilon\eta x| \leq 1 \text{ για κάθε } x.$$

ΘΕΜΑ 8

Έστω συνάρτηση f παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$ με $f'(x) > 2007$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Να αποδείξετε ότι η C_f τέμνει την ευθεία με εξίσωση $y=2006x+1$ σε ένα ακριβώς σημείο.

ΛΥΣΗ

Αρκεί να δείξω ότι η εξίσωση $f(x) = 2006x+1$ έχει μία ακριβώς ρίζα στο $\mathbb{R}$. Θεωρούμε τη συνάρτηση $g(x)=f(x)-(2006x+1)$, $x \in \mathbb{R}$.

- Η g είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$ ως διαφορά παραγωγισίμων με $g'(x)=f'(x)-2006 > 2007-2006=1 > 0$ (1), για κάθε $x \in \mathbb{R}$, οπότε η g είναι γνησίως αύξουσα στο $\mathbb{R}$, άρα η εξίσωση $g(x)=0$ έχει το πολύ μια ρίζα στο $\mathbb{R}$.
- Η g ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του Θ.Μ.Τ του διαφορικού λογισμού σε κάθε διάστημα της μορφής $[0, x]$ με $x > 0$ άρα θα υπάρχει $\xi_1 \in (0, x)$ τέτοιο ώστε

$$g'(\xi_1) = \frac{g(x)-g(0)}{x-0} \Leftrightarrow g(x) = g'(\xi_1) \cdot x + g(0) > x + g(0) \quad (\text{αφού } g'(\xi_1) > 1 \Leftrightarrow g'(\xi_1)x > x).$$

Είναι $\lim_{x \rightarrow +\infty} (x + g(0)) = +\infty$ άρα και $\lim_{x \rightarrow +\infty} g(x) = +\infty$, οπότε θα υπάρχει διάστημα της μορφής $(\beta, +\infty)$ με $\beta > 0$ τέτοιο ώστε $g(x) > 0$ για κάθε $x \in (\beta, +\infty)$. Επομένως $g(\lambda) > 0$ για $\lambda \in (\beta, +\infty)$.

Η g ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του Θ.Μ.Τ του διαφορικού λογισμού σε κάθε διάστημα της μορφής $[x, 0]$ με $x < 0$ άρα θα υπάρχει $\xi_2 \in (x, 0)$ τέτοιο ώστε

$$g'(\xi_2) = \frac{g(x)-g(0)}{x-0} \Leftrightarrow g(x) = g'(\xi_2) \cdot x + g(0) < x + g(0) \quad (\text{αφού } g'(\xi_2) > 1 \Leftrightarrow g'(\xi_2)x < x).$$

Είναι $\lim_{x \rightarrow -\infty} (x + g(0)) = -\infty$ άρα και $\lim_{x \rightarrow -\infty} g(x) = -\infty$, οπότε θα υπάρχει διάστημα της μορφής $(-\infty, \alpha)$ με $\alpha < 0$ τέτοιο ώστε $g(x) < 0$ για κάθε $x \in (-\infty, \alpha)$. Επομένως $g(\kappa) < 0$ για $\kappa \in (-\infty, \alpha)$.

Η g ικανοποιεί λοιπόν τις προϋποθέσεις του Θεωρήματος Bolzano στο $[\kappa, \lambda]$. Επομένως θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $x_0 \in (\kappa, \lambda)$ τέτοιο, ώστε $g(x_0) = 0$.

Δείξαμε λοιπόν ότι η $g(x) = 0$ έχει:

- μια τουλάχιστον ρίζα και
- μια το πολύ ρίζα στο $\mathbb{R}$

Άρα η $g(x) = 0$ έχει μία ακριβώς ρίζα στο $\mathbb{R}$, που σημαίνει ότι η C_f τέμνει την ευθεία με εξίσωση $y=2006x+1$ σ' ένα ακριβώς σημείο.

ΘΕΜΑ 9

Δίνεται συνάρτηση f συνεχής στο $(-e, +\infty)$ η οποία ικανοποιεί τη σχέση

$$f(x) = 1 + \int_0^x e^{-f(t)} dt \quad \text{για κάθε } x \in (-e, +\infty).$$

- Να αποδείξετε ότι $f(x) = \ln(x+e)$
- Να αποδείξετε ότι η f αντιστρέφεται και να ορίσετε την αντίστροφή της.
- Να βρείτε το εμβαδόν του χωρίου που περικλείεται από τη C_f και τους ημιάξονες Ox' και Oy .

δ) Να βρείτε τη γραμμή που διαγράφουν οι εικόνες του μιγαδικού αριθμού z με $\operatorname{Re} z \geq 0$ στο μιγαδικό επίπεδο, αν ισχύει $e^{f(x)} + 2e^x - x|z| \geq e + 2$ για κάθε $x \in (-e, +\infty)$.

ΛΥΣΗ

α) Η συνάρτηση $e^{-f(t)}$ είναι συνεχής στο $(-e, +\infty)$ ως σύνθεση συνεχών, το $0 \in (-e, +\infty)$ άρα η συνάρτηση $\int_0^x e^{-f(t)} dt$ είναι παραγωγίσιμη στο $(-e, +\infty)$, οπότε και η

f είναι παραγωγίσιμη στο $(-e, +\infty)$ με $f'(x) = (1 + \int_0^x e^{-f(t)} dt)' \Leftrightarrow f'(x) = e^{-f(x)} \Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow f'(x) = \frac{1}{e^{f(x)}} \quad (1) \Leftrightarrow$$

$$e^{f(x)} f'(x) = 1 \Leftrightarrow [e^{f(x)}]' = (x)' \Leftrightarrow e^{f(x)} = x + c, \quad c \in \mathbb{R} \quad (2).$$

Για $x=0$ από την αρχική σχέση έχουμε $f(0)=1$, ενώ από τη σχέση (2) είναι $e^{f(0)} = c \Leftrightarrow c = e$.

Έχουμε λοιπόν $e^{f(x)} = x + e \Leftrightarrow f(x) = \ln(x + e), \quad x > -e$.

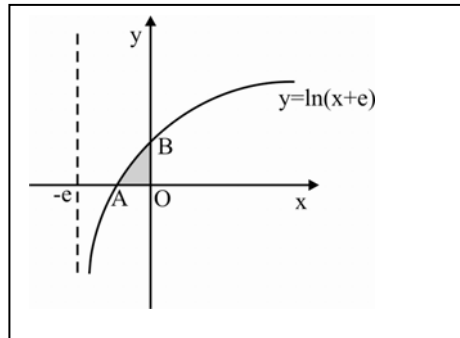
β) Από τη σχέση (1) έχουμε $f'(x) = \frac{1}{e^{f(x)}} > 0$ άρα η f είναι γνησίως αύξουσα στο $(-e, +\infty)$, οπότε είναι και "1-1". Επομένως η f αντιστρέφεται. Για να βρούμε την αντίστροφη της f θέτουμε $y=f(x)$ και λύνουμε ως προς x . Έχουμε λοιπόν $y=f(x) \Leftrightarrow y = \ln(x + e) \Leftrightarrow x + e = e^y \Leftrightarrow x = e^y - e \Leftrightarrow f^{-1}(y) = e^y - e, \quad y \in \mathbb{R}$. Άρα η αντίστροφη της f είναι η $f^{-1}: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με $f^{-1}(x) = e^x - e$.

γ) Συντεταγμένες A

Για $y=0$ είναι

$$\ln(x + e) = 0 \Leftrightarrow \ln(x + e) = \ln 1 \Leftrightarrow x + e = 1 \Leftrightarrow x = 1 - e$$

οπότε $A(1-e, 0)$.

Είναι

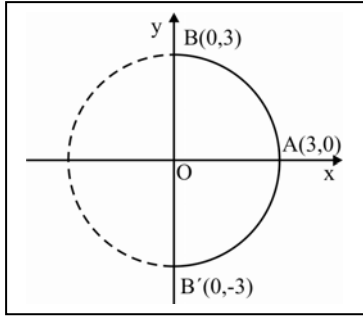
$$\begin{aligned} E(\Omega) &= \int_{1-e}^0 \ln(x+e) dx = \int_{1-e}^0 x' \ln(x+e) dx = [x \ln(x+e)]_{1-e}^0 - \int_{1-e}^0 x (\ln(x+e))' dx = - \int_{1-e}^0 \frac{x}{x+e} dx = \\ &= - \int_{1-e}^0 \left(\frac{x+e}{x+e} - \frac{e}{x+e} \right) dx = - \int_{1-e}^0 \left(1 - \frac{e}{x+e} \right) dx = e \int_{1-e}^0 \frac{1}{x+e} dx - \int_{1-e}^0 dx = e \int_{1-e}^0 \frac{1}{x+e} (x+e)' dx - \int_{1-e}^0 dx = \\ &= e [\ln|x+e|]_{1-e}^0 - [0 - (1-e)] = e + 1 - e = 1 \text{ τ.μ.} \end{aligned}$$

δ) Θεωρούμε συνάρτηση $g(x) = e^{f(x)} + 2e^x - x|z| - e - 2, \quad x \in (-e, +\infty)$. Για κάθε $x \in (-e, +\infty)$ είναι $e^{f(x)} + 2e^x - x|z| \geq e + 2 \Leftrightarrow e^{f(x)} + 2e^x - x|z| - e - 2 \geq 0 \Leftrightarrow g(x) \geq g(0)$. Δείξαμε ότι $g(x) \geq g(0)$ για κάθε $x \in (-e, +\infty)$, άρα η g παρουσιάζει ελάχιστο στο εσωτερικό σημείο $x_0 = 0$ του πεδίου ορισμού της. Η g είναι παραγωγίσιμη στο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ 2006

$(-e, +\infty)$ με $g'(x) = e^{f(x)}f'(x) + 2e^x - |z|$ άρα είναι παραγωγίσιμη και στο $x_0 = 0$ με $g'(0) = e^{f(0)}f'(0) + 2e^0 - |z| \stackrel{(1)}{\Leftrightarrow} g'(0) = e^{f(0)} \frac{1}{e^{f(0)}} + 2 - |z| \Leftrightarrow g'(0) = 3 - |z|$. Ισχύει λοιπόν το Θεώρημα Fermat, οπότε $g'(0) = 0 \Leftrightarrow 3 - |z| = 0 \Leftrightarrow |z| = 3$. Άρα οι εικόνες του μιγαδικού αριθμού z ανήκουν στον κύκλο με κέντρο $O(0,0)$ και ακτίνα $\rho=3$ που έχει εξίσωση $x^2 + y^2 = 9$.

Όμως το $\operatorname{Re} z \geq 0$ επομένως οι εικόνες των μιγαδικών αριθμών z πάνω στο μιγαδικό επίπεδο διαγράφουν το ημικύκλιο $\widehat{B'AB}$ του κύκλου $x^2 + y^2 = 9$ όπου $B'(0,-3)$, $A(3,0)$, και $B(0,3)$.

ΘΕΜΑ 10

Έστω συνάρτηση f που ικανοποιεί τη σχέση $f^2(x) = 2xf(x) - x^2f(2-x)$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ με $f(2)=0$.

- α) Να αποδείξετε ότι $[f(x)-x]^2 = x^2[1-f(2-x)]$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.
 β) Να αποδείξετε ότι $f(x) \leq 1$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.
 γ) Αν η C_f έχει με τον άξονα $x'x$ δύο μόνο κοινά σημεία, τότε να αποδείξετε ότι για $x=1$ η f παίρνει μέγιστη τιμή $f(1)=1$.

ΛΥΣΗ

- α) Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι $f^2(x) = 2xf(x) - x^2f(2-x) \Leftrightarrow f^2(x) - 2xf(x) = -x^2f(2-x) \Leftrightarrow f^2(x) - 2xf(x) + x^2 = x^2 - x^2f(2-x) \Leftrightarrow [f(x) - x]^2 = x^2[1 - f(2-x)]$.
- β) Για $x \neq 0$ είναι $1 - f(2-x) = \frac{[f(x) - x]^2}{x^2} \geq 0$ οπότε $f(2-x) \leq 1$ για κάθε $x \in \mathbb{R}^*$.
 Επίσης είναι $f(2-0) = f(2) = 0 \leq 1$. Άρα $f(2-x) \leq 1$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Αν όπου x θέσουμε το $2-x$ έχουμε $f(2-(2-x)) \leq 1 \Leftrightarrow f(x) \leq 1$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.
- γ) Για $x=1$ από την αρχική σχέση έχουμε $f^2(1) = 2f(1) - f(1) \Leftrightarrow f^2(1) = f(1) \Leftrightarrow f(1)[f(1) - 1] = 0 \Leftrightarrow f(1) = 0$ ή $f(1) = 1$.
 Για $x=0$ επίσης έχουμε $f^2(0) = 0 \Leftrightarrow f(0) = 0$.
 Επειδή $f(0) = 0$ και $f(2) = 0$ δεν είναι δυνατόν να είναι και $f(1) = 0$ αφού η C_f έχει με τον άξονα $x'x$ δύο μόνο κοινά σημεία. Υποχρεωτικά λοιπόν είναι $f(1) = 1$. Άρα $f(x) \leq f(1)$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Επομένως η f παίρνει μέγιστη τιμή το 1 για $x=1$.

ΘΕΜΑ 11

Έστω f, g δύο συναρτήσεις παραγωγίσιμες στο $\mathbb{R}$. Αν η συνάρτηση $f \circ g$ είναι "1-1", $(f \circ g)(0) = 0$ και για κάθε $x \in \mathbb{R}$ ισχύει η σχέση

$$\int_0^{g(x)} f(t)dt + \int_0^x (f \circ g)(t)dt = 1, \text{ τότε να αποδείξετε ότι:}$$

α) $g'(x) = -1$ για κάθε $x \in \mathbb{R}^*$ και

β) $\int_0^{g(x)+x} f(t)dt = 1, x \in \mathbb{R}$.

ΛΥΣΗ

α) Η f είναι συνεχής στο $\mathbb{R}$, το $0 \in \mathbb{R}$ και η g είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$, επομένως η $\int_0^{g(x)} f(t)dt$ είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$. Η $f \circ g$ είναι συνεχής στο $\mathbb{R}$ ως σύνθεση συνεχών, το $0 \in \mathbb{R}$ άρα η συνάρτηση $\int_0^x (f \circ g)(t)dt$ είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$.

Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ έχουμε $(\int_0^{g(x)} f(t)dt + \int_0^x (f \circ g)(t)dt)' = 0 \Leftrightarrow$

$$f(g(x))g'(x) + (f \circ g)(x) = 0 \Leftrightarrow (f \circ g)(x)[g'(x) + 1] = 0 \quad (1).$$

Επειδή η συνάρτηση $f \circ g$ είναι "1-1" και $(f \circ g)(0) = 0$ ισχύει $(f \circ g)(x) = 0 \Leftrightarrow (f \circ g)(x) = (f \circ g)(0) \Leftrightarrow x = 0$. Δηλαδή η εξίσωση $(f \circ g)(x) = 0$ έχει μοναδική λύση την $x = 0$. Επομένως η (1) ισοδύναμα γράφεται

$$\begin{cases} x=0 \text{ ή} \\ g'(x) + 1 = 0, \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}^*. \end{cases}$$

β) Θεωρούμε τη συνάρτηση $h(x) = \int_0^{g(x)+x} f(t)dt, x \in \mathbb{R}$. (2)

Η f είναι συνεχής στο $\mathbb{R}$, το $0 \in \mathbb{R}$, η $g(x)+x$ είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$, άρα η h παραγωγίζεται στο $\mathbb{R}$ με $h'(x) = f(g(x)+x) \cdot (g(x)+x)' \Leftrightarrow h'(x) = f(g(x)+x) \cdot (g'(x)+1), x \in \mathbb{R}$.

Για $x=0$ έχουμε $h'(0) = f(g(0)) \cdot (g'(0)+1) = 0 \cdot (g'(0)+1) = 0$.

Για $x \neq 0$ έχουμε $h'(x) = f(g(x)+x) \cdot 0 = 0$.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι $h'(x) = 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, άρα η h είναι σταθερή στο $\mathbb{R}$,

δηλαδή $h(x) = c, x \in \mathbb{R}$. Για $x=0$ από την αρχική σχέση έχουμε $\int_0^{g(0)} f(t)dt = 1$ και από

την (2) έχουμε $h(0) = \int_0^{g(0)} f(t)dt \Leftrightarrow c = 1$. Άρα για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι

$$h(x) = 1 \Leftrightarrow \int_0^{g(x)+x} f(t)dt = 1.$$